

C49 – FIN4

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

6 november 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIEN EN BEGROTING

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Katleen Martens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het voorstel van minister-president Kris Peeters om het bij de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) verankerde risicokapitaal naar de GIMV over te hevelen

Interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de geplande afschaffing van de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM)

Met redenen omklede motie

1

6

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het verankeringsdebat

6

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Interpellatie van mevrouw Katleen Martens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het voorstel van minister-president Kris Peeters om het bij de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) verankerde risicokapitaal naar de GIMV over te hevelen

Interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de geplande afschaffing van de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM)

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, Vlaams minister Van Mechelen zou het kafkaïaans vinden indien het risicokapitaal van de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) zou worden overgeheveld naar de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV). Mijnheer de minister-president, u lanceerde deze optie nochtans op donderdag 25 oktober 2007.

Mijnheer de minister-president, u wilt de Limburgse reconversiemaatschappijen LRM en Lisom (Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij) opdoeken na de nieuwe, en wat u betreft ook laatste beheersovereenkomst. Nu de reconversie is voltooid, moeten de structuren worden aangepast. U acht het opportuun om de opdracht inzake risicokapitaal onder te brengen bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) of de GIMV. Lisom wilt u onderbrengen bij het provinciebestuur of bij de provinciale ontwikkelingsmaatschappij.

De Limburgovereenkomst die is afgesloten met de Vlaamse Regering en waaruit blijkt dat de Vlaamse overheid erkent dat Limburg extra impulsen verdient om de achterstand tegenover de andere provincies goed te maken, loopt tot 2009. Tegen die datum zal een aantal van de projecten die in het Limburgplan werden opgenomen, zelfs nog niet uitgevoerd zijn.

Minister Van Mechelen wijst erop dat de GIMV een beursgenoteerde vennootschap is die marktconform werkt. Het kan volgens hem niet dat middelen van de Vlaamse overheid daarin worden ondergebracht. Op 21 maart 2006 verklaarde hij in deze commissie dat de jaren 2006-2010 de jaren van de waarheid zijn. Ik citeer:

“Er zou dan ook een verkeerd signaal gegeven kunnen worden als we dat niet op deze manier zouden meedelen. In 2010 moeten we klaar zijn met het Limburgplan. De mijnsluiting is dan twintig jaar geleden.”

Bovendien is er de regeringsbeslissing waarin staat dat de LRM verder haar beheersrol, nazorgrol en investeringsrol vervult, aldus minister Van Mechelen. De werking van de LRM als afzonderlijke investeringsmaatschappij wordt in 2010 grondig geëvalueerd. Deze evaluatie zou rekening houden met drie criteria: de prestaties van de LRM en Lisom, de uitvoering van de taken in het kader van het Limburgplan en de op het moment van de evaluatie geldende sociaaleconomische toestand van de provincie. Na de evaluatie zijn er twee mogelijkheden: ofwel een al dan niet beperkt voortzettingsscenario, ofwel een uitdoofscenario waarbij een aantal opdrachten zouden worden doorgegeven aan reguliere partners in Vlaanderen en Limburg.

De laatste tijd rommelt het bij de LRM. Zo is er het recente ontslag van algemeen directeur, de heer Buteneers, als gevolg van interne spanningen. Mijnheer de minister-president, de voorzitter van de LRM, de heer Monard, vraagt zich af of de dividenden die de LRM jaarlijks doorsluist naar de Vlaamse overheid, ook in uw scenario gereserveerd zullen blijven voor Limburgse projecten. Uw kabinet heeft echter geen weet van jaarlijkse dividenden die naar de Vlaamse begroting doervloeiën. De LRM-voorzitter heeft ook al duidelijk laten weten dat hij niet wil horen van een uitdoofscenario. De LRM wil immers op lange en middellange termijn een meerwaarde betekenen voor de provincie.

Het is duidelijk dat de LRM nog grootse plannen heeft. Er is echter nog geen meerjarenbegroting. Het managementteam zou daar volop mee bezig zijn. Dat is vreemd, want volgens de samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Regering moest daar voor 30 september 2007 over gecommuniceerd worden. Toen ik de financieel directeur een week geleden naar de stand van zaken vroeg, wilde hij enkel kwijt dat dit nog niet gebeurd was. Verder mocht of kon hij niets zeggen naar aanleiding van de informatiestop binnen de LRM. Bizarre toestanden en tegenstrijdige berichten.

Mijnheer de minister-president, wat is de reden voor dit nieuwe standpunt? Hebben de verspillingen en het wanbeleid binnen de LRM en Lisom daarin een rol gespeeld? Is er een nieuwe audit of zijn er nieuwe gegevens die u hebben geïnspireerd tot deze forse stellingname? Hebt u daarover overleg gepleegd met

de hele Vlaamse Regering? Wordt uw standpunt door de voltallige regering gedragen?

Mijnheer de minister-president, u hebt de termijn om een nieuwe beheersovereenkomst te sluiten, vastgesteld op eind dit jaar. Zullen de uitspraken het tot stand komen van deze overeenkomst niet bemoeilijken?

Welke beleidsstappen heeft minister Van Mechelen al ondernomen in het licht van uw uitspraken over het opdoeken van de LRM en Lisom? Worden beide opgedoekt en zo ja, wanneer?

Is er al een meerjarenbegroting ingediend? Zo niet, waarom niet? Als er een begroting wordt ingediend, tot wanneer zal die dan lopen?

Bent u het met me eens dat het Limburgse reconversiegeld in en voor Limburg moet blijven, met andere woorden dat voor het risicokapitaal de Limburglink moet worden bestendig? Zo ja, hoe zal dat concreet gegarandeerd worden?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik begin met een citaat van huidige interim-voorzitter van de LRM, de heer Bijmens, dat ik afgelopen weekend heb gelezen: "LRM is een deel van de geschiedenis van het collectief geheugen van Limburg. Elke provincie heeft iets. Antwerpen heeft de haven, Vlaams-Brabant heeft IMEC, West-Vlaanderen heeft de kust, Limburg heeft de LRM. LRM is meer dan een pot geld, het is ook vastgoed, het is een combinatie die uniek is."

Mijnheer de minister-president, wij waren dan ook verrast toen u naar aanleiding van het bezoek dat u bracht aan VKW-Limburg (Limburgse werkgeversorganisatie) en aan de redactie van het Belang van Limburg verklaarde dat u LRM en Lisom wilt afschaffen. Beide organisaties zouden kunnen worden ingepast in een groter geheel, zijnde de GIMV en de provincie Limburg of de PMV.

Dit voorstel verraste ons. Limburg is op de goede weg om de reconversie te vervolmaken maar de minste conjunctu-rele weerslag kan daar arbeidsplaatsen doen verdwijnen.

Ik wil nog niet dadelijk stellen dat Limburg safe zit en het zoveel beter zal doen dan de rest van Vlaanderen, los van het feit dat de reconversie misschien achter ons kan worden gelaten.

In het parlement hadden we duidelijke antwoorden en standpunten gekregen van minister Van Mechelen, die toch de bevoegde minister is in dezen. Ik citeer hem: "In mijn nota aan de regering zal staan dat er in 2010 een grondige evaluatie moet plaatsvinden van zowel de LRM

als Lisom. Er zal dan een nieuwe regering zijn, maar op dat ogenblik zijn er twee mogelijkheden: een al dan niet beperkt voortzettingsscenario of een uitdoofscenario waarbij een aantal opdrachten wordt doorgegeven aan reguliere partners in Vlaanderen en Limburg. Dat is een keuze, maar die zal in 2010 moeten worden gemaakt op basis van de evaluatie." Dat is het standpunt dat minister Van Mechelen heeft ingenomen, en ik dacht dat dit namens de Vlaamse Regering was. U begrijpt dan ook dat het snelle en voortvarende standpunt dat u hebt ingenomen in Limburg, ons verrast.

De beheersovereenkomst tot 2009 is nog steeds niet getekend. Ik begrijp dat er daarna een grondige evaluatie moet gebeuren en dat er dan wordt bepaald hoe met de structuren wordt voortgegaan. Ik weet echter niet of nu een discussie over structuren op gang brengen het juiste antwoord is dat in Limburg moet worden gegeven. Het is natuurlijk zo dat het debat over de aanwending van de middelen in Limburg voortdurend open moet worden gehouden. Er werd echter plots een debat over de structuren gelanceerd, en dat is niet zo relevant. Daarmee wordt beter gewacht tot de huidige beheersovereenkomst die zal worden getekend, afgelopen is.

Hoe men de structuren ook zal invullen, alle partners – zowel de sociale, politieke als economische – zijn het erover eens dat de middelen die nu ter beschikking zijn van Limburg, ter beschikking moeten blijven van de provincie. Dat houdt in dat de opbrengsten, rendementen en intresten van LRM kunnen worden ingezet voor economisch minder sterke sectoren.

Mijnheer de minister-president, is uw voorstel er een van de hele Vlaamse Regering? Als dat zo is, dan verrast me dat na wat minister Van Mechelen heeft gezegd. Waarom loopt u vooruit op de evaluatie die door minister Van Mechelen werd aangekondigd? Gaat de door minister Van Mechelen geplande evaluatie in 2010 nog door? Heeft dat dan nog zin? U lijkt namelijk al conclusies te hebben getrokken. Hoe garandeert u in uw voorstel dat de middelen die voor Limburg zijn gepland, ook in de provincie zullen worden geïnvesteerd?

De voorzitter: De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Thieu Boutsen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik ben blij dat u hebt ingezien – zonder dit met zoveel woorden toe te geven – dat een investerings- of reconversiemaatschappij in handen van de politiek weinig kansen maakt. Zo heb ik het begrepen. LRM werd gedurende meerdere jaren zeer slecht bestuurd. Alle beslissingen moesten politiek worden afgewogen en er moesten evenwichten worden gevonden om de plaatselijke politici te bevredigen. Het dossier Land van Ooit is daar het duidelijkste bewijs van. Alle partijen, meer bepaald CD&V, Open Vld en sp.a, hebben boter op het hoofd. Ik kan me goed inle-

ven in het gevoel van wantrouwen dat aanwezig is bij het toezicht.

In deze commissie heb ik meermaals gepleit voor een depolitisering van de LRM. Ik heb zelfs al gepleit voor een privatisering via beursgang. Als ik bepaalde standpunten nu lees, zal het een opname worden in het beursgenoteerd bedrijf GIMV. De GIMV is voor mij een oplossing, zeker wat de controle betreft. Ik wil er absoluut voor pleiten dat de middelen die aan de GIMV worden toegespeeld door de LRM, als een rekening-courant, als een afzonderlijk pakket in de GIMV worden beheerd. Dat maakt het mogelijk om te controleren dat de middelen steeds in Limburg worden aangewend. Een goed beheer van de middelen in Limburg moet voor iedereen een uitgangspunt zijn.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, ik ben geen Limburger, maar heb wel Limburgse roots. Door drie jaar op de stoel te zitten waar de heer Matthijs nu op zit, heb ik het Limburgse dossier van wat dichterbij leren kennen. Ondanks het feit dat bij sommige projecten een aantal kanttekeningen kunnen worden gezet, heeft de economische reconversie de provincie geen kwaad gedaan, integendeel. De geschiedenis zal daarover oordelen. Ik durf dus stellen dat de middelen die zijn geïnvesteerd, gedurende de voorbije decennia zoden aan de dijk hebben gebracht.

Onze fractie vond het in die zin nuttiger om bij de regeringsbeslissing van maart 2006 te blijven die stelt dat de werking van de instelling in 2010 zal worden geëvalueerd. Nu willen we de doorstart van een jaar geleden nog even op kruissnelheid laten komen om daarna een evaluatie te doen. Mijnheer de minister-president, welke zijn de argumenten om de evaluatie eventueel te versnellen? We zien daar niet meteen de noodzaak toe. Dat wil ik u graag in alle rust meedelen.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, het is goed dat minister-president Peeters vanuit het imago dat hij heeft opgebouwd en de daadkracht die hij heeft ontwikkeld, heeft gevraagd waarom er zou worden gewacht tot 2010 om de bestaande structuren, rekening houdend met de licht gewijzigde economische omstandigheden, te evalueren. Ik was aanwezig in Houthalen toen u die toespraak hebt gehouden voor VKW. Het is een minidebat geworden en geen normale tafelspeech. Een aantal dingen dient zich manifest aan.

Ik kan me persoonlijk vinden in het voorstel van de minister-president met betrekking tot Lisom. De toeristische hefboomprojecten, de sociale projecten, een stuk

financiering van de universiteit en een blijvende meerwaarde creëren, moeten niet gebeuren binnen die aparte 'dochtervennootschap'. Dit moet onder controle van de provincie komen. Er moet transparantie zijn met een lokaal democratisch controlerecht. Het is goed dat er een oplistings van de projecten gebeurt binnen de regering in overleg met de Limburgse sociale en andere partners. Er moet duidelijkheid komen over wat binnen korte of halflange termijn zal worden gefinancierd met de middelen uit Lisom en LRM. Ik zie bijvoorbeeld dat er infrastructuur voor primaire hoofdwegen zal worden gefinancierd met die gelden, alsook universiteitsinfrastructuur en het Spartacusplan. Het is voor het parlement, de Vlaamse Regering en de provincie Limburg belangrijk om te weten welke projecten er zullen worden gefinancierd. Het is goed dat er transparantie wordt gecreëerd over de projectkeuze.

LRM heeft vandaag drie luiken in de totale opdracht. Het eerste luik is historisch. Er moet in voldoende financiering worden voorzien om de schade te delgen die is ontstaan als gevolg van de mijnschade, bemaling en alles wat daarmee te maken heeft.

Ten tweede is er het belangrijke luik van de ontwikkeling van industrieterreinen. Er is het grote project Balen te Lommel en ook nog andere projecten. Er moet duidelijkheid worden verschaft over de financiering en over de verdere werking.

Ten derde is er het luik van de participaties. Dat is een teer punt. Het gaat onder andere over PMV en GIMV. Ik pleit voor enige behoedzaamheid. We mogen ons niet in verwarring laten brengen door de gunstige economische cijfers die de provincie vandaag kan voorleggen. De recente geschiedenis heeft bewezen dat Limburg, dat het minder moet hebben van de diensteneconomie, maar meer van de industriële tewerkstelling, heel fel reageert op conjunctuurwisselingen. Limburg creëert positieve cijfers als de conjunctuur macro-economisch gunstig evolueert, maar reageert negatief als de conjunctuur daalt. Dan is er meer werkloosheid dan elders in Vlaanderen. Het is te vroeg om te zeggen dat de reconversie is afgelopen. Ik pleit dus voor grote voorzichtigheid.

We kunnen niet ontkennen dat LRM geslaagde participaties heeft genomen. Die hebben uitstekend gewerkt op het Limburgs economisch weefsel, dat een KMO-weefsel is. Topindustriëlen uit de provincie hebben zich achter het nieuwe management en dit project geschaard. We vragen dan ook dat de regering de participatie bekijkt en nagaat hoe dit transparant kan worden gemaakt en kan worden gedepolitiseerd. Op die manier heeft LRM, eventueel in een licht gewijzigde vorm, nog een toekomst.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, het antwoord dat ik zal geven is overlegd met minister Van Mechelen.

Mijnheer Sauwens, u hebt de historische functies van de nv Limburgse Reconvertiemaatschappij en haar dochters weergegeven. Ik zal daar kort op ingaan voor degenen die er niet mee vertrouwd zijn. Als minister-president heb ik een groot hart voor deze prachtige provincie.

De nv LRM en haar dochters hebben vier belangrijke functies en ze beschikken over de rest van de middelen die destijds werden toegekend aan Limburg om de sluiting van mijnbakkens te financieren. De historische functie van LRM bestaat erin via rendabele en ondernemingsgebonden initiatieven met duurzame tewerkstellingsperspectieven bij te dragen tot de creatieve en kwalitatieve verbetering van de welvaart in Limburg. Zo heeft LRM een rollend investeringsfonds ontwikkeld dat uitsluitend wordt aangewend voor de economische expansie in Limburg.

De tweede functie is die van de nazorg. Die bestaat uit het beheer van de mijnterreinen en wordt waargenomen door de nv Mijnen, die destijds door het Vlaamse Gewest in LRM is ingebracht, en die nu dus een dochter is van LRM. Die nv is eigenaar van een effectenportefeuille die mee tot waarborg strekt voor de afwikkeling van een aantal pensioenverplichtingen.

De derde functie is die van de inrichting, valorisatie en verkoop van de bedrijventerreinen die LRM de jongste jaren heeft verworven, onder andere de nv Balim.

De vierde en laatste functie is die van de zogenaamde niet-rendementsgebonden projecten, die sinds 2002 zijn ondergebracht in de nv Lisom, die ook een dochter is van de LRM.

Op 24 maart 2006 heeft de Vlaamse Regering beslist om de werking van de LRM als afzonderlijke investeringsmaatschappij in 2010 grondig te evalueren op basis van haar prestaties, de invulling van de taken die haar toevertrouwd zijn in het Limburgplan en de dan geldende sociaaleconomische toestand in Limburg, onder andere op het vlak van tewerkstelling.

Bij de voorbereiding van de nieuwe beheers- of samenwerkingsovereenkomsten met LRM en Lisom, die door diezelfde beslissing van de Vlaamse Regering op korte termijn moesten worden gesloten, stuiten we steeds op dezelfde twee vragen. De eerste vraag is of het zinvol is om niet-rendementsgebonden projecten verder binnen het kader van een handelsvennootschap zoals Lisom te laten beheren, hetzij met behulp van kapitaalsverhogingen die worden gefinancierd door haar moeder LRM, hetzij met LRM-dividenden die via de aandeelhouder

Vlaamse Gewest worden doorgesluisd. De vraag is of dit zinvol is voor niet-rendementsgebonden projecten.

Een mogelijkheid zou kunnen zijn dergelijke projecten te realiseren via de begroting, na ontvangst van de nodige dividenden. Bovendien zou wat op Limburgs niveau kan worden beslist, ook door Limburg moeten worden beslist, terwijl omgekeerd beslissingen waarvoor enkel de Vlaamse Regering bevoegd is, op eigen merites zouden moeten worden genomen, en niet omdat er Limburgse gelden voorhanden zijn. Mijnheer Sannen en andere Limburgers, dit moet als muziek in de oren klinken als het van een minister-president komt.

De tweede vraag is of het twintig jaar na datum nog verantwoord is om te spreken van reconversie. De heer Sauwens was ook aanwezig op de VKW-lunch, waar ik het woord voerde. De volgende keren zullen vele volksvertegenwoordigers er ook bij zijn, hoewel het niet vanzelfsprekend is dat ik daar elke keer het woord voer. Het is ook niet mijn bedoeling om daar elke keer vragen uit te lokken.

Tot nu toe heeft LRM ongeveer 23,5 percent van de beschikbare middelen omgezet in participaties en leningen. Hiermee zijn een 45-tal participaties in projecten opgenomen. Dit zijn goede maar geen spectaculaire resultaten. Oorzaak hiervan is de grote beschikbaarheid van risicokapitaal bij concurrenten van LRM, en het normalerwijze beperkt aantal projecten, ook als men zich specialiseert in kmo's, waarin op Limburgs grondgebied kan worden geïnvesteerd. Men kan de effectieve meerwaarde bevragen die LRM anno 2007 op het vlak van dit risicokapitaal te bieden heeft. Ik heb deze vraag gesteld met een zekere voorzichtigheid en behoedzaamheid, zoals de heer Sauwens daarnet vroeg.

Nu de beheers- of samenwerkingsovereenkomsten met LRM en Lisom nog steeds niet hernieuwd zijn, heb ik op de VKW-lunch in Hasselt op 22 oktober een piste aangekaart die in februari 2006 reeds het voorwerp uitmaakte van een bespreking binnen de Vlaamse Regering en die later ook werd afgetoetst met de Limburgse provincie.

In dat voorstel blijven de middelen die destijds aan Limburg zijn toegekend, hoe dan ook definitief door Limburg verworven, evenals het rendement dat deze middelen in de toekomst nog zullen genereren. Het gaat hier dus niet om een operatie om de middelen of het rendement op die middelen aan Limburg te ontnemen. In dat voorstel wordt tevens getracht om de bestedingsautonomie van Limburg met betrekking tot deze middelen te vergroten, en de beslissingslijn niet langer voor alle functies over het Vlaamse Gewest te laten lopen.

Op dit ogenblik lopen de procedures voor de totstandkoming van niet-rendementsgebonden projecten vanuit

Lisom naar Vlaanderen, dat uiteindelijk beslist terwijl het provinciebestuur dikwijls niet of slechts zijdelings betrokken is. Daarom ben ik persoonlijk voorstander van een overheveling van de Lisom-enveloppe en -opdrachten naar het provinciebestuur of naar een autonoom provinciebedrijf. Een overheveling legt de beslissingen daar waar ze genomen moeten worden en verhoogt de transparantie. Er zullen tijdens de volgende jaren extra middelen nodig zijn wanneer we bijkomend willen investeren in bijvoorbeeld talentontwikkeling en zorg in Limburg. In elk geval kan geen zinnig mens zich verzetten tegen de afsplitsing van de LRM van de Lisom-poot naar een zelfstandige entiteit. Dat is althans mijn visie.

Wat het beheer van de Limburgse participaties betreft – de eerste functie van de LRM – wordt in deze piste een vereenvoudiging vooropgesteld. De LRM-participaties zouden worden ondergebracht in een andere Vlaamse investeringsmaatschappij terwijl de bestemming van die participaties en de dividendenstroom daaruit verworven blijft voor Limburg. Het is dus niet de bedoeling om Limburg de middelen en het rendement op die middelen te ontnemen, maar om de lijnen te vereenvoudigen en transparanter te maken.

Het beheer en de valorisatie van de bedrijfsterreinen zou mijns inziens best worden toevertrouwd aan een intercommunale of aan een provinciale ontwikkelingsmaatschappij zoals dat in andere provincies het geval is. Dat is echter opnieuw mijn persoonlijke mening. De nazorgfunctie ten slotte zou verder door de nv Mijnen worden waargenomen.

Wat ik hier zonet heb geschetst, is natuurlijk slechts een piste. Iedereen, in de eerste plaats de LRM en haar personeel, heeft er echter belang bij dat er weloverwogen, snel en behoedzaam duidelijkheid wordt geschapen. Ook het bedrijfsleven heeft nood aan die duidelijkheid.

Misschien kunnen we vandaag slechts van een geslaagde beheersovereenkomst spreken wanneer deze de toekomst voorbereidt en bijvoorbeeld reeds voorziet in het afzonderen van de verschillende LRM-functies in gemakkelijk afsplitsbare subentiteiten. Niets is zo belangrijk als de toekomst voor te bereiden op basis van de wijsheid die we hebben opgedaan in het verleden. Hoe dan ook is de vraag of het überhaupt denkbaar is de afsplitsing van Lisom naar het provinciale niveau uit te stellen tot 2010.

Wat de timing betreft, zijn er twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid bestaat erin om vast te houden aan de regeringsbeslissing van maart 2006 en pas over te gaan tot evaluatie en gebeurlijke opsplitsing van de vier functies in 2010, met dien verstande dat de beheers- of samenwerkingsovereenkomsten daar reeds op kunnen anticiperen, bijvoorbeeld door bepaalde later gemakkelijk afsplitsbare subentiteiten te creëren. De tweede mo-

gelijkheid bestaat erin om al in 2008 werk te maken van een minstens gedeeltelijke of zelfs gehele uitsplitsing en het lot van deze vier functies – op zijn minst gedeeltelijk – definitief te regelen.

De Vlaamse Regering wil zo snel mogelijk duidelijkheid geven over die timing. Daarbij is de vraag of de voordelen die het uitstel tot 2010 van de uitsplitsing van de functies oplevert in termen van continuïteit en afwerking van de lopende projecten opweegt tegen de nadelen die een toenemende onzekerheid over de uiteindelijke lotsbestemming van de LRM-groep met zich meebrengt. De Vlaamse Regering gunt zich nog enig respijt om die vraag te beantwoorden. We zullen proberen dit dossier zo snel mogelijk, zij het in overleg en met enige behoedzaamheid, oplossen.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. U hebt hier vooral uw persoonlijk standpunt naar voren gebracht. Ik had eigenlijk een standpunt van de hele Vlaamse Regering verwacht. Mijn vraag is dan ook in hoeverre de Vlaamse Regering zich schaaft achter uw standpunt. Welke concrete garanties zult u inbouwen om de Limburgse middelen blijvend te verankeren in Limburg?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister-president, u maakt het ons moeilijk. U hebt recht op een persoonlijke mening. Minister Van Mechelen neemt echter een ander standpunt in. In zijn beleidsbrief is op geen enkele manier sprake van die vraag. Ik heb geen probleem met persoonlijke standpunten, maar wanneer een minister-president een persoonlijk standpunt inneemt, dan is dat niet hetzelfde dan wanneer iemand op de zijlijn dat doet.

Mijnheer de minister-president, wat de vragen betreft, heb ik de indruk dat u zelf reeds een persoonlijke evaluatie hebt gemaakt terwijl die eigenlijk pas is aangekondigd voor 2010.

Ik wil niet ingaan op de vraag welke mogelijke nieuwe structuren het meest aangewezen zouden zijn voor Limburg. We hebben net de tweede adem van de LRM meegemaakt. Er is een wissel geweest van het bestuur en van de voorzitter. Vooraleer zij een kans hebben gekregen, zijn we alweer beland in een discussie over structuren. Dat zorgt voor bedrijfsonzekerheid.

De meeste Lisom-middelen zijn gealloceerd. Er zijn misschien wel nieuwe uitdagingen maar daarvoor moeten we een beroep doen op nieuwe dividenden. U hebt daarnet verwezen naar nieuwe mogelijke uitdagingen voor Limburg. De huidige middelen van Lisom zijn

gealloceerd aan bepaalde doelstellingen. Ik zie dan ook niet de meerwaarde in van het opdoeken en verschuiven van de structuren terwijl we al weten waarvoor de middelen zouden moeten dienen, los van de mogelijke nieuwe middelen die via dividenden zouden kunnen worden verkregen.

U zegt dat het een persoonlijk standpunt is en dat het debat daarover nog volop aan de gang is binnen de Vlaamse Regering. Ik ben echter niet zo gelukkig met te veel persoonlijke standpunten van een minister-president omdat dat politieke verwarring creëert. U hebt me niet kunnen overtuigen van de noodzaak om voor 2010 wanneer de grondige evaluatie plaatsvindt, structuren te wijzigen die nog niet de kans hebben gekregen om in een tweede adem te bewijzen wat ze waard zijn.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister-president, u gunt uzelf en de regering nog enig respijt inzake de timing. U zult begrijpen dat het parlement zichzelf ook nog wat respijt gunt om de argumenten die u vandaag naar voren hebt gebracht, op hun merites te beoordelen.

Uit uw antwoord onthoud ik vooral dat u van plan bent om deze zaak binnen de Vlaamse Regering, en dan in het bijzonder met minister Van Mechelen, verder op te volgen. Geen enkel dossier kan immers worden gedragen door een persoonlijke piste van een minister of minister-president, wanneer daar niet de draagkracht van de volledige regering aan wordt gekoppeld.

De voorzitter: De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Thieu Boutsen: Mijnheer de minister-president, ik sta grotendeels achter uw standpunt. Het doet me plezier dat u veel aandacht wilt besteden aan de controle van de organisatie. Ik heb ook begrepen dat de Limburgse middelen Limburgs zullen blijven.

Ik ben blij dat u het euvel dat ik al zo vaak heb aangeklaagd, onder ogen wilt zien. Ik heb het dan over het verhogen van de efficiëntie.

Mijnheer Sannen, in het begin van de vorige legislatuur kregen we het verzoek om een evaluatie te maken van de LRM. Uw toenmalige partijgenoot, de heer Stassen, zei toen dat de Limburgers hun middelen goed moesten besteden omdat ze op termijn zouden worden ingeschakeld in de algemene middelen.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de minister-president, u hebt een steen in de Limburgse kikkerpoel geworpen waardoor er heel wat deining is ontstaan. Bij heel wat bedrijven is er onzekerheid. Het is dan ook

goed dat u duidelijk bevestigt dat het om een persoonlijk standpunt gaat. Het dossier van de beheersovereenkomst moet zo snel mogelijk gedeblokkeerd raken. Het is heel belangrijk dat er overleg georganiseerd kan worden. De reconversie-inspanning van Limburg wordt geschraagd door de hele gemeenschap en is zeker niet uitsluitend de verdienste van het politieke niveau. Deze inspanning wordt in grote mate mee gedragen door de sociale partners en door het bedrijfsleven. Het is dan ook belangrijk dat u binnen de Vlaamse Regering zo snel mogelijk een consensus bereikt over de aspecten waar we het al eerder over hebben gehad. Mijn fractie vindt het belangrijk dat u voor het einde van het jaar deze situatie kunt deblokken.

Minister-president Kris Peeters: Ik begrijp dat de commissieleden erop aandringen dat er binnen de Vlaamse Regering een beslissing wordt genomen.

Wat de LRM betreft, weet ik dat er een probleem was met de directeur en dat er ook nog andere problemen waren. Ik weet dan ook niet of die doorstart op zich wel zo geslaagd was. Wanneer we de kans krijgen om problemen duurzaam op te lossen, dan moeten we dat doen. We moeten daar niet mee wachten. U hebt liever onzekerheid over wat er na de evaluatie 2010 zal gebeuren in de plaats van nu de lijnen kort te houden en de transparantie te verhogen. Waarom zouden we daarmee wachten? De Vlaamse Regering zal daar verder over discussieren en naar buiten komen met een duidelijke beslissing.

De heer Ludo Sannen: Wanneer er effectief een draagvlak is om de zaken te versnellen en wanneer u kunt aantonen dat dit beter zou zijn, dan heb ik daar geen probleem mee. Maar op dit ogenblik ben ik daar niet van overtuigd.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Martens en de heren Boutsen, De Reuse, Pieters en Strackx werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het verankeringsdebat

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de voorzitter, dit debat is eigenlijk een ruimer debat, maar ik heb het toch willen aanbrengen via deze vraag om uitleg. Mijnheer de minister-president, u hebt in de pers verklaard dat u opnieuw het verankeringsdebat wilt voeren. U uitte hierbij uw bezorgdheid om de toenemende verkoop van Vlaamse bedrijven aan buitenlandse groepen. U zegt: "Vlaanderen dreigt een regio te worden van regionale vestigingen van buitenlandse bedrijven." Die bekommernis leeft al heel lang in Vlaanderen. In de loop van de jaren negentig heeft voormalig minister-president Van den Brande dit debat al gevoerd tijdens de regeerperiode-Van den Brande II, waar ik ook deel van heb mogen uitmaken als minister van Economie.

In die periode was er ook een groep 'Vlaams risicokapitaal', een zogenaamde verankeringsclub waar een aantal financiële instellingen en investeringsmaatschappijen deel van uitmaakten. Dat is geconcretiseerd met de oprichting van Telenet als concurrent van Belgacom. Die verankeringsclub is toen verder gegaan. Ik herinner me nog levendig de discussie over de overname van Tractebel binnen de Suez-structuur. Ook toen was er een debat over verankering, meer bepaald over de Generale Maatschappij, waarbij een aantal Vlaamse financiers betrokken waren om een soort van verankering tot stand te brengen. Er was een discussie over Belgische verankering waarin de Vlamingen voor een stuk mee konden participeren. Er is toen hevig gediscussieerd om in de raad van bestuur Vlamingen te kunnen krijgen. Er was dus toen al een heel verankeringsdebat.

Mijnheer de minister-president, wat bedoelt u eigenlijk met verankering? Gaat het dan om eigendomsstructuren? Denkt u dat er over de kapitaalstructuur van ondernemingen een debat kan worden gevoerd, rekening houdend met de internationalisering van het kapitaal en de beperkte instrumenten die de Vlaamse overheid heeft om daarop in te spelen? Gaat het om een kapitaalsverankering? Denkt u aan een aantal fiscale of vennootschapsrechtelijke instrumenten? Gaat het om kennisverankering? Er zijn allerlei aspecten aan het verankeringsdebat.

Vorige week is er nog een interessante studie verschenen over institutionele beleggers. De buitenlandse invloed maakt nu bijna 20 procent uit van de beurskapitalisatie in Belgische beursgenoteerde ondernemingen. Dat is ongeveer 3 procent hoger dan 10 jaar geleden.

De Vlaamse Regering beschikt over een beperkt instrumentarium. Ze heeft geen fiscale instrumenten. Aan de instrumenten die men heeft zoals de successierechten zijn een aantal voorwaarden gesteld, maar die zijn onderuitgehaald door Europa. Vennootschappelijke instrumenten zoals de Volkswagen-wet, gouden aandelen enzovoort behoren niet tot onze bevoegdheid. De Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV) is een internationaal bedrijf geworden dat

ongeveer de helft van zijn portefeuille investeert in Vlaanderen. Die bedragen zijn niet zo groot als we rekening houden met de bedragen die nodig zijn om een bedrijf te verankeren. Ik denk bijvoorbeeld aan Ontex of Agfa-Gevaert. Die bedragen gaan de GIMV ver te boven. Een beursgenoteerd bedrijf heeft heel andere doelstellingen dan het maatschappelijk kapitaal in Vlaanderen te verankeren. Het heeft meer rentabiliteitsdoelstellingen.

Ik zou hier heel veel over kunnen zeggen. U hebt daarnet gezegd dat men uit het verleden moet leren voor de toekomst. Dat was een buitengewoon mooi geformuleerde zin. Het verankeringsdebat is uiteindelijk niet voortgezet onder de regering-Dewael. We hadden de Ankerprijs ingevoerd. De heer Desimpel kreeg die prijs en twee jaar later verkocht hij zijn bedrijf aan buitenlanders. Destijds was de verankering een grote Vlaamse doelstelling, maar we hebben die niet kunnen waarmaken.

Mijnheer de minister-president, waarom start u dit debat op? Zijn er Vlaamse instrumenten die ons in dit debat kunnen wapenen? Welke bevoegdheden zou men naar Vlaanderen moeten kunnen overhevelen om beter te kunnen meespelen in dit debat? De internationalisering van het kapitaal is een van de redenen waarom we het op Vlaams niveau nooit kunnen opbrengen om belangrijke bedrijven te verankeren. Onze eigen investeringsmaatschappij en ook private investeringsmaatschappijen en financiële instellingen zijn bezig met te internationaliseren. Denk maar aan de ontwikkeling bij Fortis. Die gaan zelf uit België en proberen om in andere landen kapitaalstructuren te creëren.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse: Mijnheer de voorzitter, mijnheer van Rompuy, ik denk niet dat u van mij het antwoord verwacht, maar het is zeer eenvoudig: fiscale autonomie. U weet dat zelf en u pleit daar altijd voor. U stelt mooie vragen, al is het nogal verward als ik dat mag zeggen. We weten allemaal waar het probleem ligt. Onze financiële en fiscale onmacht is gebetonneerd in dit land. Mijnheer de minister-president, we hebben nauwelijks 20 procent fiscale autonomie. U pleit voor meer, maar als dit zo blijft, zijn er niet veel oplossingen. Als we geen geld hebben, kunnen we het niet uitgeven en zeker geen twee keer. Vlaams Belang zegt al jaren dat als we wat meer van onze eigen middelen zouden mogen houden en er geen waanzinnige solidariteit moet blijven bestaan in dit land, we over andere middelen zouden beschikken. Als we middelen hebben, kunnen we iets doen. Als we die niet hebben, kunnen we niets doen. Er kunnen bepaalde structuren worden opgezet om een en ander te organiseren, maar zonder geld koopt men geen boter op de markt.

De voorzitter: Mevrouw Eeckhout heeft het woord.

Mevrouw Hilde Eeckhout: Mijnheer de voorzitter, het doet me plezier dat de heer Van Rompuy deze vraag nu stelt. We kunnen het met hem eens zijn dat kapitaalverankerend voorbijgestreefd is. Vlaanderen heeft onvoldoende kapitaal om de bedrijven hier te houden. Het doet me plezier dat u een verankeringsbeleid dat de economische toets kan doorstaan, belangrijk vindt. Ik vind het alleen jammer dat u dit voor de meest recente verkiezingen niet uitdrukkelijk naar buiten hebt gebracht. Dit beleid heeft onze federale premier altijd willen voeren. Hij heeft steeds geprobeerd om een zo goed mogelijk bedrijfseconomisch klimaat in België te creëren. We ondersteunen de vraag voor verankerend als het er een is die de economische toets en realiteit kan doorstaan.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat verankerend een geladen woord is met een geschiedenis. Dat is deels een gevolg van de letterlijke betekenis. Onlangs heeft iemand daar nog een vrije tribune over geschreven. Het verwijst naar voor anker gaan. Een schip dient in de eerste plaats om uit te varen en niet om voor anker te gaan, al verdient ook elk schip een veilige thuishaven waarin het kan worden hersteld en waarin de bemanning aan wal kan gaan. We moeten misschien naar een ander woord zoeken.

Dat het een geladen woord is, is ook een gevolg van de betekenis die het woord heeft gekregen in de nasleep van de openbare overname van de Generale Maatschappij van België in 1988, en met name in het debat dat door mijn voorganger, de heer Van den Brande, werd op gang gebracht in de tweede helft van de jaren negentig. Sommigen hebben niet het gevoel dat dit debat veel concrete resultaten heeft opgeleverd. Hun commentaar slaat dan vooral op het geval-Tractebel. Er kan inderdaad met enige reden worden gezegd dat de verankerend van Tractebel geen groot succes is geweest. Toen toenmalig minister-president Van den Brande probeerde om Tractebel alsnog te verankeren, was het bedrijf reeds voor 51 procent in handen van Suez. Een meerderheidsaandeelhouder een stuk macht ontnemen, zelfs met politieke druk, is wellicht een operatie die, hoe moedig en edelmoedig ook, tot mislukken gedoemd was.

Ik hoop dat u hebt begrepen dat ik met de heraanzwengeling van het debat vooral een hernieuwde bewustwording op gang wil brengen. Dit kadert ook in Vlaanderen in Actie. Wanneer we van Vlaanderen een topregio willen maken, is een dergelijk debat noodzakelijk. Terecht is verwezen naar de beperkte Vlaamse bevoegdheden. Dit parlement en de Vlaamse Regering zijn vragende partij voor bijvoorbeeld tarifaire bevoegdheid inzake vennootschapsbelasting. We moeten ook zelf stappen zetten op het vlak van innovatie en administratieve lastenverlaging. Het flankerende beleid is erg belangrijk.

Een van de hefboomen die erg belangrijk is voor een goed economisch beleid op Vlaams niveau is de vennootschapsbelasting. We zijn daar allemaal vragende partij voor. We hebben Vlaminov en nog andere van die wat Russisch klinkende termen gelanceerd om met de beperkte middelen toch maar iets te doen. Ik weet niet wat uiteindelijk in het federale regeerakkoord zal staan, maar ik ben samen met jullie vragende partij voor een overheveling van de vennootschapsbelasting.

Als ik de term verankerend opnieuw durf te lanceren – ook al is het een geladen woord – dan doe ik dat vooreerst omdat ik meen dat Vlaanderen er belang bij heeft dat een aantal van zijn bedrijven internationaal doorgroeien. Dat kan meestal maar als ze nationaal een voldoende schaalgrootte hebben bereikt, en dan de internationale wateren kiezen, al dan niet in joint venture met een buitenlands bedrijf, al dan niet mits een overname van een buitenlands bedrijf of mits zelf te worden overgenomen. Om die voldoende schaalgrootte te bereiken, is een stabiel aandeelhouderschap gedurende redelijk lange tijd erg belangrijk.

Vervolgens durf ik het woord verankerend opnieuw in de mond te nemen omdat ik denk dat Vlaanderen er belang bij heeft dat die internationale doorgroei minstens ten dele gebeurt onder onze vlag. Buitenlandse investeringen van Vlaamse bedrijven brengen buitenlands inkomen naar hier. Vlaamse bedrijven met internationale dimensie dragen bij tot de bekendheid van onze merknamen. Niet alleen de merknaam Vlaanderen maar ook de merknamen van onze technologische oplossingen krijgen op die wijze een grotere geloofwaardigheid. Vlaamse bedrijven met internationale dimensie kiezen zelf hun exportmarkten en zorgen voor een meer natuurlijke spreiding van onze export. Vlaamse filialen van internationale bedrijven kunnen alleen naar die landen exporteren waarnaar ze worden toegelaten te exporteren door het moederbedrijf.

Ik hoop dat ik door dit woord opnieuw in de mond te nemen, een voorzichtige bijsturing van de stelling kan teweegbrengen die achter uw vraag schuilgaat. Het verlangen naar een tijdelijk stabiel en nationaal verankerd aandeelhouderschap is voorbijgestreefd en niet meer van deze tijd. Internationale doorgroei is meestal enkel mogelijk dankzij een stabiel en genereus aandeelhouderschap. Als ook die doorgroei onder de nationale vlag kan gebeuren, zijn er belangrijke doorsijpelings-effecten naar de Vlaamse economie in termen van technologie, export, internationaal inkomen en tewerkstelling.

Omgekeerd wil ik graag toegeven dat een stabiel aandeelhouderschap een bedrijf soms kan verhinderen om verder te groeien. Ik heb dit tijdens mijn toespraken ook duidelijk onderstreept bijvoorbeeld omdat het aandeelhouderschap weigert voldoende zuurstof aan

een bedrijf te geven of omdat het niet kan bij gebrek aan kapitaal. Dan kan een verkoop precies aangewezen zijn om uit de beklemming los te geraken.

De voorbeelden van Belgische bedrijven die om die reden verkocht zijn, zijn jullie bekend. De voorbeelden van Belgische bedrijven die om die reden verkocht hadden moeten worden en jammer genoeg niet verkocht werden, zijn ook bekend.

Ik zal samen met mijn kabinet zoeken naar een andere benaming die beter weergeeft wat een toekomst heeft en noodzakelijk is. Ik wil niet behoudsgezind en interventionistisch optreden. Als ik dat al zou kunnen, zou dat niet wijs zijn. Ondernemers zijn uiteraard vrij hun aandelen te verkopen wanneer ze dat willen. Ik wil hen wel aanmoedigen om vanuit hun eigen sterkte internationaal door te groeien. Als ze dat niet kunnen op eigen kracht, dan hoop ik dat met dit hernieuwd pleidooi de Vlaamse venturekapitalisten en financiers het enthousiasme zullen losweken dat toelaat onze middelen samen te leggen en de krachten te bundelen. Zo kunnen we zorgen voor Vlaamse kandidaat-overnemers met 'private equity space' die voldoende groot zijn om concurrentieel te zijn met buitenlandse ondernemers in die sector.

Vlaanderen moet in het buitenland minstens evenveel bekendheid genieten als andere regio's, zoals Zweden, Finland, IJsland en Denemarken. Zij doen dat schitterend met enkele sterk internationale bedrijven. Hier is dat onvoldoende of niet het geval. Ik zal de nodige stappen zetten om die vernieuwde verankering te realiseren, om onze bedrijven de mogelijkheden te geven om door te groeien, een stabiel aandeelhouderschap te verschaffen en alle venturekapitalisten te overtuigen die stap te zetten. Dit is een overtuiging. Voor het flankerend beleid pleit ik samen met jullie voor meer bevoegdheden die ons nog meer armslag kunnen geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
